

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1936.

Första kammaren.

Nr 32.

Onsdagen den 13 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.

Herr statsrådet *Möller* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 265, angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m.; samt
nr 266, angående anslag till statens arbetslöshetskommission, reservarbeten och kontantunderstödsverksamhet m. m.

Justerades protokollen för den 6 och den 8 innevarande månad.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att häradshövding *Assar Åkerman* på grund av sjukdom fortfarande är under 14 dagar förhindrad att delta i riksdagens förhandlingar intygas.

Stockholm den 11 maj 1936.

H. C. Jacobæus.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 216, i anledning av framställningar angående pensioner och understöd åt vissa i statens tjänst anställda eller förut anställda personer m. m.;

nr 221, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa tjänstemän vid statens järnvägsbyggnader; samt

nr 222, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 16 maj 1890 (nr 21 s. 1) angående Sveriges allmänna hypoteksbank m. m.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 217, i anledning av väckta motioner om anslag till förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar;

nr 219, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets övertagande av staden Skövdes förpliktelser beträffande innehavare av vissa befattningar, vilka vid rådhusrättens i staden upphörande komma att indragas, m. m.;

nr 220, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets övertagande av städerna Hedemoras och Sätters förpliktelser beträffande innehavare av vissa befattningar, vilka vid rådhusrätternas i städerna upphörande komma att indragas;

nr 223, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för tyghantverkaren G. E. Rahm från viss ersättningsskyldighet;

nr 224, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Jukkasjärvi kommun m. fl. rörande beskattningen av staten tillkommande royalté eller därmed jämförlig ersättning från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, m. m.; samt

nr 225, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 226, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden m. m.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 227, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola;

nr 228, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående domänverkets övertagande av Kalix träindustriaktiebolags tillgångar m. m.;

nr 229, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag för anläggande av allmänna flottleden Dalälven—Bottniska viken;

nr 230, i anledning av väckt motion angående intressestimulerande och kvalitetsfrämjande åtgärder på skogsvårdens område; samt

nr 231, i anledning av väckt motion angående åtgärder till skydd av frukt-trädsodlingar mot skador, vållade av hare och älg.

Anmäldes och godkändes andra lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 232, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 507, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8, i anledning av väckt motion angående anordnande av kontroll över i förvärvssyfte yrkesmässigt bedriven enskild jordstycknings- och jordförmedlingsverksamhet, beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Föredrogos följande från andra kammaren ankomna protokollsutdrag:

nr 510, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess tredje tillfälliga utskotts utlåtande nr 12, i anledning av väckt motion angående revision av gällande bestämmelser om ersättning åt sjöfolk vid förlust av effekter vid fartygs förolyckande; och

nr 515, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 12, angående utsträckt tillämpning av kungörelsen angående upphandling av lantbruksprodukter m. m. för statens behov jämte tillhörande följdförfattningar.

Första kammaren beslöt hänvisa dessa ärenden till sitt andra tillfälliga utskott.

Efter föredragning av ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 516, med delgivning av nämnda kammares beslut över dess femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 13, angående upprättande av ett statens filmarkiv m. m., beslöt första kammaren hänvisa detta ärende till sitt första tillfälliga utskott.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 258, angående överenskommelse med statens järnvägars änke- och pupillkassa om övertagande av kassans rörelse, m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 260, angående anslag till låneunderstöd åt vissa egnehemsägare i Göteborgs och Bohus län.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 262, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 17 juni 1932 angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner: nr 263, angående fortsatt statlig exportkreditgaranti; samt nr 264, angående ersättning åt J. P. Styrman i Karungi för förluster i anledning av inköp av vissa besittningsrätter.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda av herr *Bagge* m. fl. väckta motioner:

nr 429, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt med mera;

nr 430, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 3, 6 och 11 §§ lagen den 28 maj 1920 (nr 245) om medling i arbetstvister;

nr 431, angående utredning om lagfästande av förenings- och förhandlingsrätten för vissa kategorier av arbetstagare i allmän tjänst; samt

nr 432, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 22 juni 1928 (nr 254) om arbetsdomstol.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 101 och 102.

Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets memorial nr 103, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om utredning om järnvägsanläggning i Pite älvdal.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bevillningsutskottets betänkanden nr 32—34, andra lagutskottets utlåtande nr 43 och första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 6.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 265 och 266 blevo desamma på begäran bordlagda.

Herr *Andersson, Elof*, avlämnade en av honom och herr *Pettersson, Anton*, undertecknad motion, nr 433, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit m. m.

Motionen blev på begäran bordlagd.

*Interpellation
ang. statens
kostnader för
bekämpandet
av nöt-
kreaturs-
tuberkulosen.*

Herr *von Heland* erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! I svensk författningssamling 402, 403 och 404/1934 fastställas vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur samt angående ersättning till veterinär för vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur.

I § 10 svensk författningssamling 402/1934 anges: »1 mom. För nötkreatur, som nedslaktats inom i 8 § stadgad tid på grund av att djuret vid klinisk-bakteriologisk undersökning, som företagits i anslutning till kontrollundersökning med tuberkulin, befunnits behäftat med tuberkulos i smittfarlig form, må djurägaren erhålla ersättning av statsmedel med hälften av djurkroppens värde, dock högst med sjuttiofem kronor, eller, om djuret helt kasseras, med femtio kronor.

2 mom. Djurkroppens värde skall beräknas efter djurets slaktvikt och efter det värde för kilogram, som medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen årligen gemensamt fastställt att lända till efter rättelse. Med djurets slaktvikt avses djurkroppens vikt, sedan hud, huvud, fötter och juver och inälvor avlägsnats.

Nedslaktning bör ske i offentligt slakthus eller under offentlig kontroll ställd enskild slakteriinrättning. För ersättningens bestämmande erforderlig besiktning och vägning skola verkställas av vid slakteriet anställd besiktningsveterinär.

Sker nedslaktningen annorstädes än i nästföregående stycke sägs, skall av medicinalstyrelsen för sådan förrättning anvisad veterinär närvara för besiktning och kontroll.

Det åligger förrättningsmannen att omedelbart efter förrättningen till medicinalstyrelsen översända rapport över densamma enligt av styrelsen fastställt formulär.

Djurägaren må fritt förfoga över sådan del av köttet av nedslaktat djur, som godkännes för människoföda. De delar av köttet, som förrättningsmannen förklarar otjänliga till människoföda, skola på ägarens bekostnad oskadliggöras.

3 mom. Ersättning, som i denna paragraf avses, utbetalas av medicinalstyrelsen efter därom gjord framställning.»

Vidare anges i § 7 svensk författningssamling 404/1934: »För veterinärförrättning, som omförmåles i 10 § 2 mom. förenämnda kungörelse, må, då förrättningen sker i offentligt slakthus eller under offentlig kontroll ställd enskild slakteriinrättning, utgå gottgörelse av statsmedel med fyra kronor, dock att, därest under samma dag flera sådana förrättningar verkställas, arvudet för varje förrättning utöver den första utgår med allenast två kronor.

Företages förrättning, som i första stycket avses, annorstädes än i offentligt slakthus eller under offentlig kontroll ställd enskild slakteriinrättning, skall gottgörelse av statsmedel utgå enligt för veterinär gällande tjänstetaxa.»

Då staten på så sätt ekonomiskt biträder i tuberkuloskampen, torde man kunna fordra, att slakt och besiktning verkställas så att statens kostnader bliva de minsta möjliga. I praktiken är detta dock icke fallet, utan åsamkas staten

Interpellation ang. statens kostnader för bekämpandet av nötkreaturstuberkulosen. (Forts.)

högre kostnader än vad som är nödvändigt, beroende på att nedslaktningen ej alltid verkställes i offentligt slakthus eller under offentlig kontroll ställd enskild slakteriinrättning. Nedslaktningen kan nämligen ske annorstädes och anvisar medicinalstyrelsen för sådan förrättning veterinär att närvara vid besiktning och kontroll. Detta medför, att vid dylik förrättning genom resor kostnaderna komma att utgå med större belopp, än när veterinär vid offentlig slakteriinrättning anlitas för besiktning och kontroll. Jag har hört ett skäl för dylikt tillvägagångssätt, och det är, att jordbrukare, som icke är medlem i en slakteriförening, skulle erhålla lägre pris för slaktdjuret än medlemmar vid slakt vid slakteriförening. Detta skäl torde dock vara mycket svagt, ty enligt vad jag erfarit, skulle det vara mycket enkelt att ordna likformighet på denna punkt, och inom den förening, där jag är ordförande, har styrelsen beslutat att lika prisbetalning skall tillämpas för såväl medlemmar som icke medlemmar vid slakt för tuberkulosbekämpandet. Det kan även anföras, att det vid enkel slaktplats, enligt vad som meddelats mig, ofta mött svårigheter vid vägningen, varvid man fått tillgripa styckning av djuret för att få vikten kontrollerad.

Med hänsyn till vad här anförts, får jag anhålla om kammarens tillstånd att till chefen för jordbruksdepartementet framställa följande frågor:

1) Har herr statsrådet uppmärksammat, att staten vid sitt biträde vid bekämpandet av nötkreaturtuberkulos åsamkas större kostnader än vad som är nödvändigt, och

2) har i så fall herr statsrådet för avsikt att taga initiativ till sådana ändringar av gällande författningar, att dylika merutgifter undvikas?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Med åberopande av närslutna läkarintyg får jag härmed anhålla om ledighet från riksdagsgörömlen fr. o. m. denna dag tillsvidare.

Ulriksdal den 13 maj 1936.

Felix Hamrin.

Härmed intygas, att landshövding *Felix Hamrin* på grund av sjukdom är förhindrad att delta i riksdagens arbete fr. o. m. denna dag tillsvidare.

Stockholm den 13 maj 1936.

B. Fromm,
leg. läkare.

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, det i åberopade läkarintyget omförmälda hindret varade.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till statens byggnadslånebyrå;

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer jämte i ämnet väckta motioner;

nr 106, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning gjorda framställning angående anslag till lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen jämte i ämnet väckta motioner;

nr 107, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden jämte i ämnet väckta motioner;

nr 108, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till lånefonden för lantarbetarbostäder; samt

nr 109, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Växjö—Åseda—Hultsfreds järnvägsaktiebolag av Östra Värends järnväg;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 56, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pensionsrätten för vissa mejerikonsulenter;

nr 57, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändring i vissa delar av civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442);

nr 58, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upphävande av § 29 mom. 1 och § 38 reglementet den 31 december 1919 (nr 878) för statens pensionsanstalt;

nr 59, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 11 § förordningen den 18 juni 1927 (nr 234) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring;

nr 60, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld; samt

nr 61, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förslag till ändrad lydelse av 19 § lagen för Sveriges riksbank den 30 juni 1934;

första lagutskottets utlåtande nr 37, i anledning av väckt motion angående utsträckning av försäkringsinspektionens befogenhet såsom tillsynsmyndighet över försäkringsverksamheten m. m.; ävensom

första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14, angående underlättande och tryggande av möjligheten för den icke jordägande befolkningen att idka friluftsliv.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.20 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 15 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 4 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Justerades protokollet för den 9 innevarande månad.

Anmälades och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 233, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående avlöningsanslag för medicinalstyrelsen; och

nr 234, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 265, angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m.; samt

nr 266, angående anslag till statens arbetslöshetskommission, reservarbeten och kontantunderstödsverksamhet m. m.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Andersson, Elof*, och herr *Pettersson, Anton*, väckta motionen, nr 433, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser om centralkassor för jordbrukskredit m. m.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 104—109, bankoutskottets utlåtanden nr 56—61, första lagutskottets utlåtande nr 37 och första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 14.

Herr *Akerberg* avlämnade en av honom m. fl. undertecknad motion, nr 434, angående rundradiering av första kammarens förhandlingar vid det sammanträde, då herr *Bagges* interpellation angående Sveriges ställning till Nationernas förbund må komma att besvaras.

Motionen blev på begäran bordlagd.

Anmälades och bordlades

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 44, i anledning av väckt motion om viss ändring i lagen den 18 juni 1925 om bulvanförhållande i fråga om fast egendom;

nr 45, i anledning av väckt motion om utredning angående en modern hyreslagstiftning;

nr 46, i anledning av väckta motioner om viss ändring av norrländska arrendelagen med mera; och

nr 47, i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen; samt

sammansatta andra lag- och jordbruksutskottets utlåtande nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 och 5 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.08 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
